

Het Interbellum (1918-1939)

Gebruik bron 9.

- 1p 11 Het bord is gemaakt ter herinnering aan een revolutiepoging in Nederland van 1918.

→ Geeft het bord een **positief** of een **negatief** beeld van deze revolutiepoging? Licht je antwoord toe met behulp van de bron.

Doe het zo:

Het bord geeft een ... (kies uit: positief of negatief) beeld van de revolutiepoging, omdat ... (geef toelichting met behulp van de bron).

- 1p 12 In Amersfoort staat sinds 1919 het zogenaamde Belgenmonument. Dit monument was een geschenk van België aan de Nederlandse bevolking en werd gebouwd door Belgische militairen.

→ Geef één reden waarom de Nederlandse bevolking dit monument van België kreeg.

Gebruik bron 10.

- 1p 13 Welk begrip hoort bij de bron?

- A demilitarisatie
- B dolkstootlegende
- C Führerprincipe
- D Heim ins Reich

Gebruik nogmaals bron 10.

- 2p 14 Stel: je doet onderzoek naar de reactie van Duitse soldaten op de wapenstilstand en je vindt deze bron.

→ Geef een argument waaruit blijkt dat de bron **bruikbaar** is voor je onderzoek.

→ Geef ook een argument waaruit blijkt dat de bron **minder betrouwbaar** is voor je onderzoek.

Doe het zo:

Bruikbaar, omdat ... (geef argument).

Minder betrouwbaar, omdat ... (geef argument).

Gebruik bron 11.

- 1p 15 Hitler wilde al in 1924 een verandering in de buitenlandse politiek van Duitsland, zoals blijkt uit de bron.

→ Onder welke naam werd dit onderdeel van de buitenlandse politiek bekend toen Hitler aan de macht kwam?

- 2p 16 Een invulopdracht over Duitsland in de periode 1918-1933:
- 1 Duitsland was in die periode een **monarchie / republiek**.
 - 2 Het bestuur van Duitsland was in die tijd **democratisch / een dictatuur**.
 - 3 In deze periode is het vertrouwen van de bevolking in de democratie **toegenomen / afgenomen**.
- Maak de tekst kloppend door de juiste antwoorden te kiezen.

Doe het zo:

Bij zin 1 hoort ... (kies uit: monarchie / republiek).

Bij zin 2 hoort ... (kies uit: democratisch / een dictatuur).

Bij zin 3 hoort ... (kies uit: toegenomen / afgenomen).

Gebruik bron 12.

- 1p 17 In welk jaar is deze foto gemaakt?
- A 1930
 - B 1933
 - C 1936
 - D 1939

- 2p 18 De volgende drie begrippen horen bij de tijd waarin Colijn minister-president was: **werkloosheid, aanpassingspolitiek** en **werkverschaffingsprojecten**.

→ Beschrijf de aanpak van de economische situatie in Nederland tijdens deze periode.

Doe het zo:

In de tijd dat Colijn minister-president was ... (gebruik de drie begrippen in een juiste historische samenhang en betekenis).

Gebruik bron 13.

- 1p 19 De bron bestaat uit een afbeelding die in de loop van de tijd drie keer in opdracht van Stalin is bewerkt. De bron wordt tegenwoordig vaak gebruikt om twee kenmerken van het stalinisme toe te lichten: **zuiveringen** en **indoctrinatie**.

→ Kies één van de twee kenmerken die volgens jou het beste past bij deze afbeeldingen en licht je antwoord toe met behulp van de bron.

Doe het zo:

Kenmerk ... (kies uit: zuiveringen of indoctrinatie), omdat ... (licht je antwoord toe).

Gebruik bron 14.

- 2p 20 Hieronder staan zes kenmerken van het stalinisme:
- 1 censuur
 - 2 collectivisatie
 - 3 persoonsverheerlijking
 - 4 strafkampen
 - 5 terreur
 - 6 vijfjarenplan
- Welke **drie** kenmerken passen bij de bron? Schrijf alleen de nummers op.
- 2p 21 Frankrijk en Groot-Brittannië voerden vóór de Tweede Wereldoorlog een appeasement-politiek ten aanzien van nazi-Duitsland. Iemand beweert dat de appeasement-politiek **op dat moment** een juiste keuze leek. Later kreeg deze politiek veel kritiek.
- Geef eerst een reden waarom de appeasement-politiek op dat moment een juiste keuze leek.
- Geef daarna een reden waarom de appeasement-politiek achteraf veel kritiek kreeg.
- Doe het zo:*
Het leek op dat moment een juiste keuze, want ... (geef een reden).
Het kreeg achteraf veel kritiek, omdat ... (noem een reden).
- 1p 22 Tegenwoordig is 9 november de internationale dag tegen antisemitisme. In 1938 begonnen de nazi's op die datum in Duitsland een georganiseerde aanval op Joden, Joodse bezittingen en synagogen. De datum van de internationale dag tegen antisemitisme is dus gekozen naar aanleiding van deze gebeurtenis in 1938.
- Hoe wordt deze gebeurtenis genoemd?
- 2p 23 In nazi-Duitsland werden zowel arische als niet-arische geestelijk gehandicapten en psychiatrische patiënten zonder pardon vermoord. Dit gebeurde in inrichtingen. Zo'n inrichting kreeg eerst een nationaal-socialistische directeur. Daarna moest het hele personeel lid worden van de NSDAP. Uit het hele land werden patiënten naar de inrichtingen gebracht. Zij werden na aankomst meteen gedood. Hieronder staan vier begrippen die horen bij het nationaal-socialisme:
- 1 censuur
 - 2 gelijkschakeling
 - 3 propaganda
 - 4 rassenwetten
- Welke **twee** begrippen passen bij de tekst? Schrijf alleen de nummers op.

bron 9

Een herdenkingsbord uit Nederland (1918):

Toelichting

Bovenaan staat: Revolutie november 1918

In het midden: De Oranjeboom (= symbool voor het koningshuis)

Links: een rode vlag en een demonstratie van arbeiders

Rechts: een rood-wit-blauwe vlag met het Nederlandse leger

Onderaan staat: 'Er is in't land geen groter kwaad, dan dat de één den ander slaat.'

bron 10

Hitler beschrijft in zijn boek *Mein Kampf* zijn reactie op het nieuws van de wapenstilstand in 1918:

Ik lag in het ziekenhuis na een gasaanval toen het nieuws kwam. Het werd zwart voor mijn ogen. Ik wankelde terug naar de slaapkamer, drukte mijn hoofd in een kussen en huilde voor het eerst sinds de begrafenis van mijn moeder. In de dagen daarna begreep ik dat het Duitse leger niet echt had verloren, maar slachtoffer was geweest van verraad.

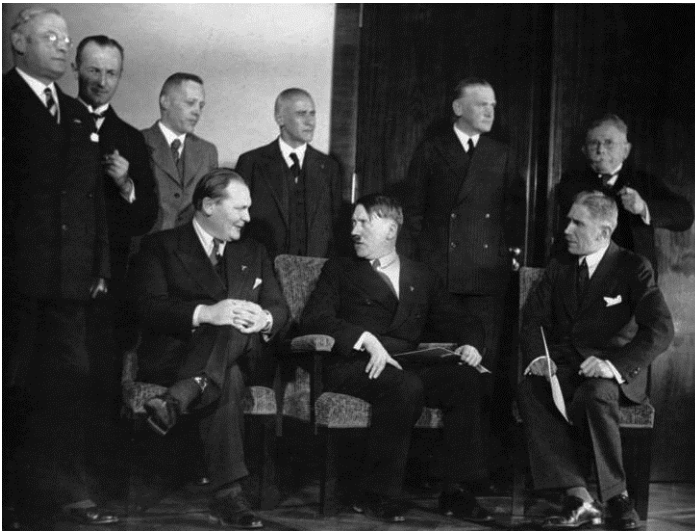
bron 11

Een tekst uit het boek *Mein Kampf* van Hitler (1924):

Als wij werkelijk de grote historische taak van ons volk willen vervullen, moeten we de buitenlandse politiek van Duitsland veranderen. Wij moeten ons volk redden van ons te kleine leefgebied. We moeten een goede verhouding bereiken tussen het aantal inwoners en de akkers die ons kunnen voeden.

bron 12

Een foto in een krant met de nieuwe machthebbers in Duitsland:

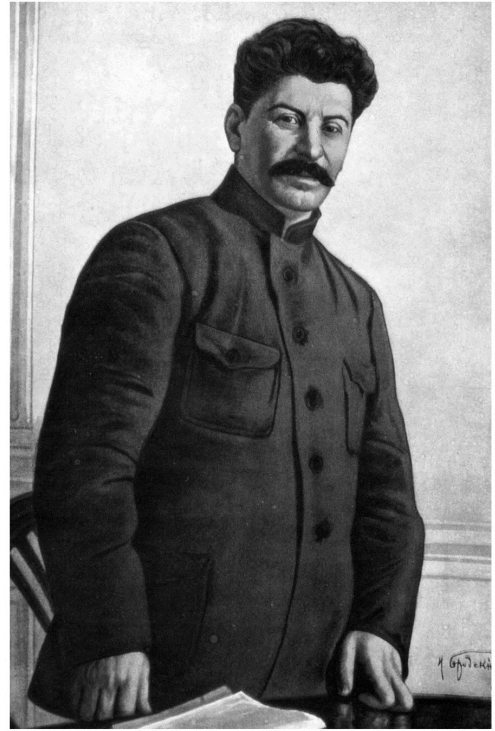

Toelichting

zittend van links naar rechts: minister Göring, rijkskanselier Hitler en minister Von Papen

bron 13

Vier verschillende versies van één afbeelding van leiders van de Sovjet-Unie:

bron 14

Een gevangene die de taak had dwangarbeiders te bewaken, spreekt hen toe (1936):

Jullie willen graag minder hard werken? Omdat jullie allemaal lid waren van de Communistische Partij? Ik was vroeger een rijke boer met veel grond, tot die grond mij werd afgenomen door de Partij. In 1929 kwamen leden van de Partij mij oppakken. Jullie gooiden mij en mijn kinderen in een kamp. Toen zeiden de Partijleden: "Het moet van de Communistische Partij." Nou, nu mogen jullie hier hard gaan werken. Ook dat moet van de Communistische Partij!

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.